

El dany que causa la glossopeda

I

Periòdicament, cada vuit, deu o dotze anys, la glossopeda visita la nostra ramaderia. A cada epizoòtia d'aquesta mena, el mercat ofereix a l'atribulat ramader específics que són una enganyifa. L'Estat espanyol, que sap perfectament que les mides sanitàries contra aquesta plaga són completament inútils, cada vegada que apareix la glossopeda amb un castellà d'*ordeno y mando*, preté impedir sa propagació. Però, el cert és que, tots els focus primitius glossopèdics, en cada una de ses epizoòties, s'extenen per tot el país com regueró de pólvora, i ni els específics, ni l'acció de policia sanitària espanyola, ni les mides higièniques aconsellades pels professionals poden deturar la invasió i desenrotllament de la glossopeda.

Al davant d'aquest fet repetit, innegable, que a l'home pessimista el portaria a plegar-se de braços i deixar passar el xàfec sortint-ne de la millor manera possible, pot oposar-s'hi un esperit rebel al fatalisme i plantejar el problema en altres termes.

Primer. Saber si val la pena d'ocupar-se dels danys que causa la glossopeda

Segon. En cas afirmatiu, procurar la resolució, la qual podria intentar-se empíricament i des del punt de vista científic.

Tercer. Si les proves per a deturar o anorrear l'enfermetat fossin negatives, les pèrdues totals del dany causat per la glossopeda repartir-les entre tots els ramaders.

Analitzem el primer extrem. Les bèsties que pateixen la glossopeda són el bou, el moltó, la cabra i el porc. Aquestes quatre espècies de bestiar representen a Catalunya, una valor de prop de 500 milions de pessetes.

En la nostrá pàtria, existeixen els següents caps de bestiar:

	Pessetes
477,782 caps bovins, que valen	286.669,200
2.478,402 » llanars i caprins, que valen . .	123.920,100
565,695 » porquins, que valen	84.855,750
TOTAL . . .	495.445,050

La glossopeda, segons la virulència amb que es desenrotlla, ataca a un nombre més o menys gran de bestiar; la mortalitat pot ésser molt grossa o pel contrari reduïda, com succeeix quan transcorre en caràcter benigne. A quant pugem les pèrdues ocasionades per aquesta epizoòtia? Manquen estadístiques; no se sap i és difícil compondre un estat que tradueixi els perjudicis produïts per dita malaltia.

Mentre hi han hagut estables que la mortalitat ha pujat a 60 i 80 per cent, en altres la mortalitat ha sigut d'un 10 ó 20 per cent.

En la forma lleu o benigne la glossopeda causa una mortalitat petita.

La epizootia glosopèdica, de vuit anys enrera, no ocasionà en certes comarques ramaderes, com Cerdanya, una mortalitat superior en el boví de 3 ó 4 per cent. En canvi, hi hagueren animals malalts durant tres i quatre mesos.

Les pèrdues, doncs, no resulten solament per mortalitat, sinó també per manca de producció. Es difícil de calcular la valor que representen els litres de llet que la glossopeda ha privat de segregar; els milers de quilos de carn de boví, llanar, capriu i porquí que s'han deixat de produir; les hores de treball que s'han perdut del carretejar i llaurar que haviem de fer els bous i les vaques, la valor de les cries, la llana i, finalment, el temps que triga a remuntar-se la totalitat ramadera.

Atenent les condicions exposades, crec jo, que no serà pas exagerat calculant, per a cada invasió glosopèdica, una pèrdua d'un 20 per cent del capital que representa la ramaderia, que en el cas present, fóra de 1000.000,000 de pessetes, aproximadament.

Sembla que aquesta és la manera més gràfica de demostrar, que val la pena d'ocupar-se d'una malaltia causant de pèrdues tan enormes. Mes, una desgràcia mai va sola. Al costat de les pèrdues palpables, hi han les que molta gent no consideren i que per a l'economia nacional tenen una importància tant o més gran que la de les pèrdues immediatament sofertes.

Després d'una passa, el ramader queda aclaparat, i no va pas de pressa a reconstituir el nombre de caps que tenia abans. L'augment de bestiar és sempre correlatiu a bons negocis: immediatament d'una baixa de preus del bestiar, sobretot en el porquí, l'any següent el nombre de porcs grassos és inferior al passat. A un any d'abundància d'aliments els pagesos, pel contrari, adquireixen nous caps de bestiar. Mai s'ha donat el cas que arran d'una epizootia les baixes que hi han hagut als estables fossin immediatament reemplaçades, sinó que romanen un temps més o menys llarg buides i aquesta buidor reflecta l'esperit pessimista del ramader, o la manca de medis per a comprar animals que substituïessin les baixes causades per l'epizootia.

I, bé; si s'ha de comptar tot, aquest trastorn de la producció, la manca durant una llarga temporada, de la quantitat de productes obtinguts normalment, quina valor representa?

Jo crec que no fóra pas exagerat consignar-hi almenys una quantitat igual a la representada per les baixes de caps i per les demés pèrdues immediates durant l'epizootia. Per a cada passa glosopèdica, les pèrdues totals a consignar serien, aproximadament, la meitat del capital que representa la ramaderia de peu forcat.

Per consegüent el primer extrem queda demostrat afirmativament, ço és, la glossopeda constitueix una epizootia que causa grans danys a la riquesa nacional.

Davant la immensitat del mal ningú hauria d'oposar cap mena d'entorpiment per a procurar la disminució de les pèrdues o sa total extinció.

Els medis per a assolir aital resolució seran exposats en un altre article.

M. ROSSELL I VILA

L'agricultor deu tenir dues grans preocupacions: alimentar bé el bestiar i adobar bé ses terres.